

Міністерство освіти і науки України
Державна установа «Науково-методичний центр вищої
та фахової передвищої освіти»
Львівський національний аграрний університет
Рада молодих вчених Державного природознавчого музею НАН України
Наукове товариство імені Шевченка
ЕКОЛОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛНАУ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

«ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ НА МАЙБУТНЄ»

*присвяченої 165-річчю заснування
Львівського національного аграрного університету
(для студентів, аспірантів і молодих вчених)*

19–20 травня 2021 року

ЛЬВІВ – 2021

Ministry of Education and Science of Ukraine
Government institution
«Scientific and Methodical Center of Higher and Professional Higher Education»
Lviv National
Agrarian University
Council of young scientists of SNM NASU
Environmental College of LNAU

MATERIALS

of All-Ukrainian Scientific and Practical Conference

**« ECOLOGY AND ENVIRONMENTAL
PROTECTION IN THE CONTEXT OF
SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CURRENT
STATE AND PROSPECTS FOR THE FUTURE »**

*dedicated to the 165th anniversary of Lviv National Agrarian
University*

(for Students, Postgraduate Students and Young Scientists),

19-20 May, 2021

LVIV, 2021

Екологія та охорона довкілля у контексті сталого розвитку: сучасний стан і перспективи на майбутнє / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 165-річчю заснування Львівського національного аграрного університету (Львів, 19–20 травня 2021 року) – Львів : Екологічний фаховий коледж ЛНАУ, 2021. – 194 с.

У збірнику містяться матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Екологія та охорона довкілля у контексті сталого розвитку: сучасний стан і перспективи на майбутнє» присвяченої 165-річчю заснування Львівського національного аграрного університету (Львів, 19–20 травня 2021 року). Видання розраховане на студентів, аспірантів, викладачів і науковців.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Снітинський Володимир Васильович – голова, професор, доктор біологічних наук, академік Національної академії аграрних наук України, дійсний член Академії вищої освіти України, член Нью-Йоркської академії наук, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Львівського національного аграрного університету.

Боярчук Віталій Мефодійович – співголова, перший проректор Львівського національного аграрного університету, кандидат технічних наук, професор.

Панюра Ярослав Йосипович – співголова, кандидат технічних наук, заслужений працівник с/г України, відмінник освіти, директор коледжу.

Олійник Іван Богданович – викладач вищої категорії, викладач-методист, заступник директора з навчальної роботи.

Боруцька Юлія Зіновіївна – кандидат геологічних наук, викладач-методист.

Гуштан Катерина Валеріївна – кандидат біологічних наук, викладач вищої категорії.

Доценко Наталія Василівна – викладач вищої категорії, викладач-методист, заступник директора з виховної роботи.

Рибак Стефанія Богданівна – викладач вищої категорії, викладач-методист, завідувач відділення «Екології та туризму».

Мота Надія Ярославівна – викладач вищої категорії, викладач-методист, завідувач відділення «Будівництва та цивільної інженерії».

Циганок Валентина Григорівна – викладач вищої категорії, викладач-методист, завідувач відділення «Агроінженерії та машинобудування».

Цуняк Анна Миколаївна – викладач вищої категорії, викладач-методист, завідувач відділення «Садово-паркового господарства та землеустрою».

Дизайн і комп'ютерне верстання:

Гуштан К.В., Боруцька Ю.З.

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність несуть автори публікацій

*Федишин Анна Тарасівна,
студентка II курсу,
спеціальність «Геодезія та землевпорядкування»
Екологічний фаховий коледж ЛНА
м. Львів
Науковий керівник: кандидат економічних наук,
доцент Перетятко Л.А.*

“ЗЕЛЕНА” ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

На початок XXI століття наявні загрози сьогодення стають цілком реальними і здатними перешкодити не лише досягненню сформульованих ООН Цілей розвитку тисячоліття, а й подальшому прогресу і навіть виживанню семимільярдного (до 2050 року – уже дев'ятимільярдного) людства. Це обумовлює пошук інноваційних стратегічних моделей розвитку суспільства, однією з яких на сьогодні є модель «зеленої» економіки.

При цьому ООН та Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у 2009р. в якості стратегічного напрямку розвитку всіх її членів на довгострокову (до 2030р.) і більш віддалену (до 2050р.) перспективу, розглядають «зелену» економіку як подальшу трансформацію та уточнення концепції сталого розвитку, що ґрунтується на принципах взаємодії суспільства і природи та передбачає гармонізацію економічного, соціального розвитку та збереження довкілля [1].

Наявна модель прогресу, у якій економіка побудована на вільному ринку, а суспільство є об'єднанням вільних громадян, що завойовує природу і Всесвіт, не здатна забезпечити ані економічну, ані продовольчу, ані ресурсну, ані навіть особисту безпеку життя громадян. Тому організація суспільства вимагає певних трансформацій на основі нової системи цінностей людства, основою яких є безпека, а відповіддю на виклики сучасності може стати «зелена» економіка. Цей відносно новий напрям розвитку суспільної парадигми активно розвивається у світі та має своє відображення в Україні.

Зв'язок між концепціями «зелена економіка» та «сталий розвиток» полягає в тому, що «зелена економіка – це орієнтована на результат концепція, спрямована на досягнення конвергенції між трьома складовими «сталого розвитку», однак стратегії переходу до «зеленої» економіки потребують більш ґрунтовного розроблення економічних важелів на рівні як національних економік, так і окремих секторів. Як свідчить міжнародний та світовий досвід, модель розвитку «зеленої» економіки базується на

ефективному використанні потенційних можливостей, збалансованості суспільного розвитку й пріоритетності збереження довкілля. Наразі інституційна трансформація української економіки в напрямі її зеленого зростання має недостатньо цілеспрямований характер через недосконалість, невідповідність та неефективність наявних механізмів.

Головні перешкоди для розвитку зеленої економіки в Україні – недостатня обізнаність бізнесу про доступні зелені технології, очікування та сподівання на ініціативу з боку держави, інвесторів, міжнародних організацій; недостатнє стратегічне планування інвестицій у зелену економіку, низька мотивація підприємців до екологізації власного бізнесу.

В Україні вже прийнято низку стратегічних документів і законів, які створюють підвалини для екологічних підходів, зокрема Стратегію низьковуглецевого розвитку до 2050 року (2018), Енергетичну стратегію до 2035 року (2018), Закон “Про оцінку впливу на довкілля” (2017), Закон “Про стратегічну екологічну оцінку”, Закон “Про Основні засади (Стратегію) екологічної політики України на період до 2030 року” (2019) та інші екологічні документи, але бракує механізмів, які би стимулювали бізнес впроваджувати їх. Наприклад, закон про сортування побутових відходів де-юре діє вже більше року, але поки що немає умов, які зробили би збір вторсировини прибутковим бізнесом. Проблемою є нестача фахівців в різних міністерствах і відомствах, які б займалися питанням зеленої економіки. Розповсюджувати знання про інструменти і можливості зеленої економіки потрібно не лише серед бізнесу, а й органів влади, зокрема місцевих. На місцях є дуже багато можливостей: зелена економіка – це не атомна станція, це зазвичай об’єкти середнього і малого бізнесу, і вони потребують інструментів підтримки. Це можуть бути податкові пільги, інформування, першочерговість отримання певних можливостей [2].

Головне гасло зеленої економіки – переходити від фінансування охорони довкілля до того, щоб давати можливість бізнесу заробляти на охороні довкілля, а суспільство через органи державної влади і місцевого самоврядування створювало можливості для цього. Зелена економіка дає інструменти, щоб бізнес міг розвиватися, зменшуючи при цьому використання природних ресурсів і шкідливий вплив на довкілля [3].

Необхідно наголосити, що «зелена» модель розвитку сприяє економічному процвітання та соціальному добробуту, оскільки забезпечує матеріальну віддачу та послуги від природних активів. «Зелена» трансформація може дати багато позитивних результатів, на зразок посилення конкурентоспроможності країни за рахунок інноваційних зрушень, збільшення нових робочих місць, досягнення більш збалансованих

макроекономічних умов завдяки зниженню дисбалансів та ризиків негативних потрясінь у зв'язку з обмеженістю ресурсів або їх низькою якістю. Активізація «зеленого» зростання в Україні можна забезпечити шляхом: 1) екологізації політичних рішень та практичного вираження масштабних урядових ініціатив щодо переходу від енергозалежної економіки до інноваційної та низьковуглецевої; 2) трансформації законодавчо-нормативного підґрунтя на користь стимулювання динамічних процесів ресурсозбереження та впровадження більш чистих технологій; 3) розбудови економічного фундаменту зростання за рахунок «озеленення» ВВП та усунення природноресурсних субсидій, а також активного залучення бізнес-сектора; 4) налагодження ефективного діалогу України із західними партнерами щодо плідної взаємодії у сфері «озеленення» економіки. Усе це потребує від державних інституцій, посадових осіб, усього суспільства особливого розуміння та дій щодо застосування екосистемного підходу в практиці державного планування й управління, національного розвитку та життєдіяльності [4].

У сучасних умовах сталий розвиток є самою прийнятною концепцією розвитку. Перехід до нього передбачає поетапне відновлення природних екосистем до рівня, що забезпечує економічну ефективність, соціальну справедливість та стійкість навколишнього середовища. Основним інструментом сталого розвитку держави повинна стати «зелена економіка».

Список використаних джерел

1. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні: навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін.; за наук. ред. Т.П. Галушкіної. – К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 154 с. (Бібліотека екологічних знань).

2. Моніторинг озеленення економіки при реалізації угоди про асоціацію Україна-ЄС. Аналітична доповідь. Київ – 2019.

3. “Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (2016). Доповідь про зелену трансформацію в Україні на основі показників зеленого зростання ОЕСР”. URL: http://www.uinei.kiev.ua/images/files/monografii/GreenTransformation_UA_Web.pdf.

4. Мусіна Л. Аналітична доповідь “Стан та перспективи розвитку зеленої економіки та зеленого бізнесу в Україні” (Current situation and prospects of green economy and green business development in Ukraine) URL: http://eep.org.ua/page/green_economy/en/